

B.Com. Semester - 6 (CBCS) Examination
March/April-2025 (NEW COURSE)
Management Accounting-2 (Dse-3 (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન. ૧ જુનાગઢ લિ. નું તારીખ 31-3-2024 ના રોજ નું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે તેને વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય (૨૦) ફોર્મમાં ગોઠવો અને નીચેના ગુણોત્તરો ગણો.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ભરપાઈ થયેલી મૂડી	1,00,000	કાયમી મિલકતો	200,000
અનામત અને નફો	69,000	સ્ટોક	50,000
ડિબેન્ચર	1,00,000	દેવાદારો	11,000
લેણદારો	16,000	લેણીફૂંડી	4,000
દેવીફૂંડી	6,000	બેંકમાં રોકડ	26,000
	2,91,000		2,91,000

કુલ વેચાણ રૂ. 2,00,000 અને ચોખ્ખો નફો રૂ. 40,000

- (1) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
- (2) ચાલુ ગુણોત્તર
- (3) માલિકી ગુણોત્તર
- (4) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસો)
- (5) કાર્યશીલ મૂડીનો ચલનદર

અથવા

પ્રશ્ન. ૧ નીચેની વિગતો ગિરનાર લિમિટેડના નાણાકીય રેકૉર્ડમાંથી લેવામાં આવી છે.

કુલ વેચાણ (જે પૈકી 20% રોકડ વેચાણ છે)	8,00,000
વેચેલ માલની પડતર	6,50,000
ઇક્વિટી શેર મૂડી	2,50,000
15% ના ડિબેન્ચર	2,00,000
ડિબેન્ચર વટાવ	5,000
ચોખ્ખો નફો (50% કરવેરા બાદ)	40,000
રાખી મુકેલ કમાણી	52,000
દેવાદારો	85,000
પ્રાથમિક ખર્ચ	20,000

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરો ગણો:

- (1) સંચાલન ગુણોત્તર
- (2) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસો)
- (3) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો પર વળતરનો દર
- (4) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર

પ્રશ્ન. ૨ દ્વારિકા લિમિટેડ ની નીચેની માહિતી પરથી ૩૧ જુલાઈ ૨૦૨૪ ના રોજ પૂરા થતા ચાર માસનું રોકડ (૨૦) અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

પહેલી એપ્રિલ ૨૦૨૪ ના રોજ રોકડ સિલક ₹ ૨૫,૦૦૦

માસ	કુલ વેચાણ	કુલ ખરીદી	મજૂરી	કારખાના ખર્ચ	ઓફિસ ખર્ચ
ફેબ્રુઆરી	૩,૦૦,૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦	૨૫,૦૦૦
માર્ચ	૩,૫૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦	૭૫,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
એપ્રિલ	૪,૦૦,૦૦૦	૨,૫૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
મે	૪,૫૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦	૧,૧૦,૦૦૦	૪૫,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
જૂન	૫,૦૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦	૧,૧૨,૫૦૦	૬૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
જુલાઈ	૫,૫૦,૦૦૦	૩,૨૫,૦૦૦	૧,૨૫,૦૦૦	૪૫,૦૦૦	૫૫,૦૦૦

- ૧) કુલ વેચાણમાં ૪૦% રોકડ વેચાણ અને ૬૦% ઉધાર વેચાણ ધારો.
- ૨) કુલ ખરીદીમાં ૨૫% રોકડ ખરીદી અને ૭૫% ઉધાર ખરીદી ધારો.
- ૩) દેવાદારો પાસેથી ૪૦% નાણાં બીજા મહિને વસૂલ થાય છે બાકીના ત્યાર પછીના મહિનામાં મળે છે.
- ૪) કારખાના ખર્ચમાં દર મહિને ₹૧૦,૦૦૦ ઘસારાનો સમાવેશ થાય છે.
- ૫) વેપારીઓને બે માસ બાદ ચુકવાય છે.
- ૬) મજૂરી ચૂકવણી નો ગાળો ૧/૨ માસ કારખાના ખર્ચ ૧ માસ ઓફિસ ખર્ચ ૧/૨ માસ.
- ૭) જુલાઈ ૨૦૨૪ માં હપ્તાના રૂપિયા ૩૦,૦૦૦ ચૂકવવાના છે.
- ૮) જૂન ૨૦૨૪ માં ભાડાની આવક ₹૨૦,૦૦૦ મળવાની છે.

અથવા

પ્રશ્ન. ૨ નીચેની માહિતી પરથી સોરઠ લિમિટેડનું એપ્રિલ થી જૂન, ૨૦૨૫ સુધીની મુદત માટેનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો:

- (૧) તા. ૧-૪-૨૦૨૫ના રોજ રોકડ-બેન્ક સિલક રૂ. ૨૫,૦૦૦
- (૨) પડતર પર કાચા નફાનો દર ૨૫%
- (૩) અન્ય માહિતી:

માસ	કુલ ખરીદી	શરૂનો સ્ટોક	પરોક્ષ ખર્ચા
માર્ચ	૧,૫૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૨૧,૦૦૦
એપ્રિલ	૧,૬૦,૦૦૦	૧૫,૦૦૦	૨૨,૭૫૦
મે	૧,૮૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦	૨૬,૭૫૦
જૂન	૨,૦૦,૦૦૦	૨૫,૦૦૦	૨૮,૫૦૦
જુલાઈ	૨,૧૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦

- (૪) મે ૨૦૨૫ માં રૂ. ૧૮,૨૫૦ નું એક ચંત્ર ખરીદવાનું છે. રૂ. ૧૦,૦૦૦ તે જ માસમાં અને બાકીના તે પછીના માસમાં ચૂકવાશે.
- (૫) ખરીદી અને વેચાણ ૮૦% ઉધાર થાય છે.
- (૬) સમય ગાળો: ઉધાર વેચાણ ૧ માસ, ઉધાર ખરીદી ૧/૨ માસ.

- પ્રશ્ન. ૩ એક કારખાનું હાલમાં તેની ઉત્પાદન ક્ષમતાના 50% જેટલું કામ કરે છે અને 10,000 એકમોનું ઉત્પાદન (૧૫) એકમદીઠ રૂ. 180 પડતર આવે તે રીતે કરે છે. હાલની વેચાણ કિંમત એકમદીઠ રૂ. 200 છે. એકમદીઠ પડતર કિંમતની વિગત નીચે પ્રમાણે છે:

વિગત	રૂ.
માલસામાન	100
મજૂરી	30
કારખાનાનો શિરોપરી ખર્ચ (40 % સ્થિર છે.)	30
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ (50 % સ્થિર છે.)	20

60% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ કાચા માલની પડતરમાં 2% વધારો થાય છે અને વેચાણ કિંમતમાં 2% ઘટાડો થાય છે. 80% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ કાચા માલની પડતરમાં 5% વધારો થાય છે અને વેચાણ કિંમતમાં 5% ઘટાડો થાય છે. 60% અને 80% ની ઉત્પાદન સપાટીએ કંપનીની પડતર અને નફો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- પ્રશ્ન. ૩ ભવનાથ લિમિટેડ હાલમાં 80% ઉત્પાદન શક્તિએ કામ કરે છે. છેલ્લા વર્ષ દરમિયાન કામગીરી 60% રહી છે. હાલનું ઉત્પાદન 80,000 એકમો છે. વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ 90% ઉત્પાદન શક્તિની સપાટી માટે આયોજન કર્યું છે. કુલ ઉત્પાદન 100% ઉત્પાદન શક્તિએ 100,000 એકમોનું છે. અન્ય વિગતો નીચે મુજબ છે :

વિગત	60% રૂ.	80% રૂ.
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	9,00,000	12,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	6,00,000	8,00,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	3,60,000	4,00,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ	1,60,000	1,60,000
વેચાણ અને વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ	3,00,000	3,20,000

વર્ષ દરમિયાન નફો વેચાણ પર 20% લેખે અંદાજેલ છે અને તમામ ખર્ચમાં 10% વધારો અપેક્ષિત છે. વર્ષ 2009 માટે 90% ઉત્પાદન શક્તિએ પરિવર્તનશીલ બજેટ તૈયાર કરો.

- પ્રશ્ન. ૪ દાતાર લિમિટેડને જાન્યુઆરી માસના વેચાણમાં વેચાણના 20% નુકસાન થાય છે. ફેબ્રુઆરી માસમાં (૧૫) વેચાણ જાન્યુઆરી કરતાં બેગણું થાય છે અને નફો વેચાણના 5% થાય છે. માર્ચ માસનું વેચાણ ફેબ્રુઆરી કરતાં બેગણું થાય છે જે રૂ. 4,00,000 છે અને નફો રૂ. 70,000 થાય છે.

ઉપરની વિગતોના આધારે શોધો :

(1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર	(2) સ્થિર ખર્ચ
(3) સમતૂટ બિંદુ	(4) ત્રણેય માસનું વેચાણ અને નફો ખોટ
(5) માર્ચ માસમાં સલામતી ગાળો	(6) રૂ. 6,00,000 ના વેચાણે નફો અને
(7) ફેબ્રુઆરી કરતાં ચાર ગણો નફો મેળવવા જરૂરી વેચાણ	

અથવા

- પ્રશ્ન. ૪ ગીર લિ. કબાટનું ઉત્પાદન કરે છે. વર્ષ 2024 માટે તમને કંપની નીચે મુજબની માહિતી આપે છે:

(1) અંદાજિત વેચાણ 4,000 એકમો	(2) ઉત્પાદન ક્ષમતા 40%
(3) અંદાજિત નફો રૂ. 1,50,000	(4) વર્ષનો સ્થિર ખર્ચ રૂ. 9,00,000
(5) ચલિત ખર્ચ વેચાણ કિંમતના 70%	

ગણતરી કરો :

- (1) એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત
- (2) સમતૂટ બિંદુ
- (3) જો કંપની 80% અને 100% ઉત્પાદન શક્તિએ કાર્ય કરે તો મળતો નફો
- (4) રૂ. 9,00,000 નફો મેળવવા જરૂરી વેચાણ

ENGLISH VERSION

Que.1 The following is the Balance Sheet of Junagadh Ltd.as on 31-03-2024 rearrange it in a form (20)
suitable for analysis and calculate the following ratios

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Paid up Capital	1,00,000	Fixed Assets	200,000
Reserve and Profits	69,000	Stock	50,000
Debentures	1,00,000	Debtors	11,000
Creditors	16,000	Bills payable	4,000
Bills payable	6,000	Cash at Bank	26,000
	2,91,000		2,91,000

Total Sales Rs. 2,00,000 અને Net Profit Rs. 40,000

- (1) Net Profit Ratio
- (2) Current Ratio
- (3) Proprietary Ratio
- (4) Debtors Ratio (360 days for the year)
- (5) Working Capital Turnover

OR

Que.1 The information given below is taken from the financial records of Girnar Ltd,

Total Sales (out of which 20% are cash sales)	8,00,000
Cost of goods sold	6,50,000
Equity Share Capital	2,50,000
15% Debenture	2,00,000
Debenture Discount	5,000
Net Profit (after 50% tax)	40,000
Retained earnings	52,000
Sundry Debtors	85,000
Preliminary Expenses	20,000

From the above information calculate the following accounting ratios:

- (1) Operating ratio
- (2) Debtors' ratio (360 days for the year)
- (3) Rate of return on shareholders' fund
- (4) Rate of return on total capital employed

Que.2 From the following information of Dwarika Ltd. prepare Cash Budget for four months up to (20)
31st July, 2024:

Cash and Bank Balance Rs. 25,000 on 1st April, 2024.

Months	Total Sales	Total Purchase	Wages	Factory Exp.	Office Exp.
February	3,00,000	1,50,000	60,000	50,000	25,000
March	3,50,000	2,00,000	75,000	40,000	40,000
April	4,00,000	2,50,000	1,00,000	40,000	50,000
May	4,50,000	3,00,000	1,10,000	45,000	50,000
June	5,00,000	3,00,000	1,12,500	60,000	40,000
July	5,50,000	3,25,000	1,25,000	45,000	55,000

- (1) Assume 40% of total sales are cash sales and 60% are credit sales.
- (2) Assume 25% of total purchases are cash purchase and 75% are credit purchase.
- (3) 40% of credit sales are realised in the next month and remaining in third month.
- (4) The depreciation of Rs. 10,000 is included in factory expenses.
- (5) The creditors are to be paid after two months.
- (6) The lag in payment of wages 1/2 month, factory exp. 1 month and office exp. 1/2 month.
- (7) The instalment of Rs. 30,000 is due in month of July, 2024.
- (8) An income of Rs. 20,000 is due in the month of June, 2024.

OR

Que.2 Draw out Cash Budget of Sorath Ltd. for April to June, 2025 from the following information :

- (1) Cash and Bank balance on 1-4-2025 Rs. 25,000.
- (2) Rate of Gross Profit on cost 25%.
- (3) Other information:

Months	Total Sales	Opening Stock	Overheads
March	1,50,000	10,000	21,000
April	1,60,000	15,000	22,750
May	1,80,000	20,000	26,750
June	2,00,000	25,000	28,500
July	2,10,000	30,000	30,000

- (4) A machine costing Rs. 18,250 to be purchased in May, 2025. Rs. 10,000 is payable in the same month and the balance amount in the following month.
- (5) 80% of purchases and sales are on credit terms.
- (6) Time lag: Credit Sales 1 month, Credit Purchase 1/2 month

Que.3 A factory is currently working at 50% capacity and produces 10,000 units. At 50% working, the product cost per unit is Rs. 180 and is sold at Rs. 200 per unit. (15)

Particulars	Rs.
Materials	100
Labour	30
Factory Overheads (40 % Fixed)	30
Administration overheads (50 % Fixed)	20

At 60% working, raw materials cost increases by 2% and selling price falls by 2%.

At 80% working, raw materials cost increases by 5% and selling price falls by 5%.

When it works to 60% and 80% capacity, prepare the cost of company and statement of profit of the company.

OR

Que.3 Bhavnath Limited is currently operating at 80% capacity. During the last year, the capacity has been 60%. The current production is 80,000 units. During the year, the company has planned for a production capacity of 90%. The total production is 100,000 units at 100% capacity. Other details are as follows:

Particulars	60% (Rs.)	80% (Rs.)
Direct materials	9,00,000	12,00,000
Direct labour	6,00,000	8,00,000
Factory overhead	3,60,000	4,00,000
Administrative overhead	1,60,000	1,60,000
Selling and distribution overhead	3,00,000	3,20,000

Profit during the year is estimated at 20% on sales and a 10% increase in all expenses is expected. Prepare a variable budget for the year 2009 at 90% production capacity.

Que.4 Datar Limited incurs a loss of 20% of its sales in the month of January. Sales in the month of (15)
February are double that of January and profit is 5% of its sales. Sales in the month of March
are double that of February which is Rs. 4,00,000 and profit is Rs. 70,000.

Based on the above details, find:

- (1) Profit-volume ratio
- (2) Fixed costs
- (3) Break-even point
- (4) Sales and profit loss for the three months
- (5) Margin of safety in the month of March
- (6) Profit on sales of Rs. 6,00,000 and
- (7) Sales required to make four times the profit of February

OR

Que.4 Gir Ltd. manufactures cupboards. The company gives you the following information for the
year 2024:

- (1) Estimated sales 4,000 units
- (2) Production capacity 40%
- (3) Estimated profit Rs. 1,50,000
- (4) Fixed costs for the year Rs. 9,00,000
- (5) Variable costs 70% of the selling price

Calculate:

- (1) Selling price per unit
- (2) Break-even point
- (3) Profit if the company operates at 80% and 100% capacity
- (4) Sales required to earn a profit of Rs. 9,00,000
